

ETS2: Emisní povolenky pro domácnosti srozumitelně a v souvislostech

REBEKA HENGALOVÁ

**VÝZKUMNÁ PRACOVNICE,
INSTITUT PRO EVROPSKOU POLITIKU EUROPEUM**

ČERVENEC 2026

RebekaHengalová

VÝZKUMNÁ PRACOVNICE,
INSTITUT PRO EVROPSKOU POLITIKU EUROPEUM

Rebeka je výzkumná pracovnice programu Zelená Evropa v Institutu EUROPEUM, kde se zaměřuje na dekarbonizaci bydlení, dopravní chudobu v souvislosti s ETS2 a alokaci Sociálního klimatického fondu. Má vzdělání v sociálně-ekologické ekonomii z Vídeňské univerzity a vedle výzkumu poradensky působí na Ministerstvu životního prostředí.

ETS2: Emisní povolenky pro domácnosti
srozumitelně a v souvislostech

REBEKA HENGALOVÁ | AUTORKA
ZUZANA STUHLÍKOVÁ | EDITORKA
AGÁTA KALKUSOVÁ, ANNA KOPECKÁ | GRAFICKÝ DESIGN

Organizováno ve spolupráci s Heinrich-Böll-Stiftung e.V.

Obsah

Úvod: Proč a jak rozšířit emisní obchodování	4
Jak funguje emisní obchodování?	7
Proč je potřeba rozšířit obchodování na ETS2?	9
Jaké jsou mechanismy, které mají hlídat cenu povolenek, a mohou opravdu fungovat?	13
Jaké lze očekávat dopady na ceny komodit?	15
Vliv povolenek na rozpočty českých domácností	18
Co může stát dělat pro ochranu rozpočtů domácností?	22
Jaké legislativní povinnosti vyplývají z rozšíření systému ETS2?	23
Další kroky na půdě EU: revize cenotvorby povolenek neboli MSR2	26
Co když Česko povolenky nezavede?	27
Sociální klimatický fond (SKF): podpora chudobou ohrožených domácností	30

Úvod

Proč a jak rozšířit emisní obchodování

Ač se o klimatických politikách občas mluví v budoucím čase, mnoho z nich již běží, přináší kýžené výsledky snížení emisí i odklonu od závislosti na fosilních palivech, nastavují byznysu směr vývoje dalších let a pomáhají předcházet ekologickému rozpadu. Ostatně jak připomíná návrh Evropské komise krevizi emisního obchodování, **klimatická změna je přeshraniční problém, který lze na jednotném trhu řešit jediné společně.**^[1]

Obchodování s emisními povolenkami (ETS), neboli zpoplatnění každé tuny emisí CO₂ vypuštěné do ovzduší, v **Evropské unii již přes dvacet let vybírá peníze od velkých znečišťovatelů a přerozděluje je do ekologických a sociálních projektů**, např. skrze Modernizační a Inovační fond. Je to efektivní způsob, který cenovým signálem udává směr – buď rychleji inovovat, rozvíjet nové šetrnější technologie a nevyužité povolenky prodat, či zůstat u původních procesů, ať už z technologických, ekonomických či jiných důvodů, ale pro svou činnost nakoupit více povolenek.

Pro členské státy EU jsou pak k dispozici výnosy z obchodování povolenek. Jak s nimi naložit je na každém členském státu. Záleží na přijatých strategiích a plánech (v Česku např. Národní energeticko-klimatický plán, Sociální klimatický plán nebo Národní akční plán čisté mobility). Vlády členských států mají povinnost vymyslet, jak s výnosy naložit a jaká opatření v lokálním kontextu prioritizovat. Může jít například o financování energetických úspor v budovách, elektrifikaci veřejné i osobní dopravy, obnovu přirozených vodních toků nebo adaptaci měst na extrémní projevy počasí. **Zvolená opatření jsou realizována lokálně a směřují tak investice do místních firem, vybrané finance z nákupu povolenek tak zůstávají v místní ekonomice.**

Stejně tak je povinností vlád tyto plány komunikovat veřejnosti, která se oprávněně ptá, na co budou vybrané poplatky za povolenky využity. Jak je patrné z politické a mediální pozornosti věnované tématu povolenek, připravované rozšíření systému ETS na další sektory čelí oprávněnému kritickému zájmu.

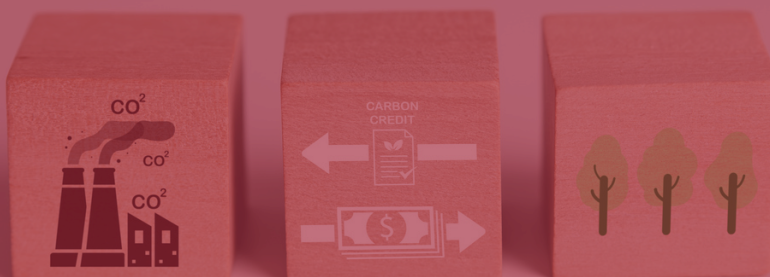
Původní ETS1 je již zavedený systém mířící na největší znečišťovatele z řad producentů energií a průmyslu, jehož současná revize zaměstnává více odborníky než širokou veřejnost. Více pozornosti na sebe strhává nově připravované ETS2, zaměřené na sektory, kde se spalují fosilní paliva v menším měřítku – lokální vytápění, pohonné hmoty nebo menší průmyslové provozy. Přímější dopad na peněženky občanů s sebou nese více otázek a klade větší nároky na komunikaci opatření.

Přijetí veřejností závisí na transparentním zacházení s finančními zdroji, jasně formulovaných výhodách, které systém společnosti přinese, a jasné komunikaci rizik, které mohou domácnosti i podniky očekávat. Jak shrnuje uznávaný think tank Bruegel: veřejná akceptace se skládá z kompenzací, investic a komunikace.[2]

Tato publikace představuje nejčastější otázky a odpovědi o povolenkách, jejich fungování, potřebě, efektivitě, dopadu, rizicích a přínosech. Předkládá datově podložené argumenty pro orientaci se v komplexním a často zpolitizovaném tématu, s cílem vést informovanou diskusi o dlouhodobém směřování a nejvhodnějším nastavení klimatické politiky tak, aby podpořila společenskou soudržnost a ekonomickou stabilitu.

1

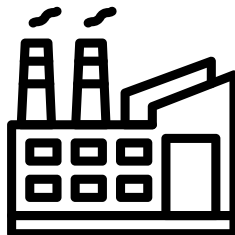
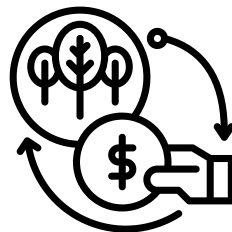
Jak funguje emisní obchodování?

Systém ETS funguje na principu tzv. cap & trade: v systému je stanoven počet povolenek, které představují počet tun emisí CO₂ ekvivalentu (tzv. cap). Dané množství povolenek se pak obchoduje v aukcích na burze (tzv. trade), a to mezi EU a firmami, které povolenky potřebují, či mezi vícero firmami (např. finanční instituce).[3] Povolenky si mohou firmy prodávat navzájem i mimo burzu za individuálně dohodnutou cenu. Tento způsob představuje naprostou většinu obchodů s povolenkami.[4]

Prodejci zahrnutých komodit (pro ETS1 velké průmysly, elektrárny, pro ETS2 dodavatelé lokálních otopných paliv (zemní plyn, uhlí) a pohonných hmot pro pozemní dopravu) musí za každou tunu CO₂ ekvivalentu zaplatit jednu povolenku. Mohou tak prodat právě tolik komodit, kolik tun emisí z jejich výroby jsou schopni pokrýt povolenkami.[5] **Prodejci se mohou rozhodnout, zda sníží emise ve svém procesu (technologickými inovacemi, změnou výrobních procesů atd.) nebo zda si nakoupí více emisních povolenek od ostatních na trhu.**

Počet povolenek v oběhu je postupně snižován - část dle ročního redukčního faktoru, část dle míry dekarbonizace daných odvětví, "cap" se tedy postupně snižuje.[6] Cena povolenky je tudíž tvořena poptávkou a nabídkou na trhu a kontrolována mechanismy, které zaručí dostatečně vysokou cenu pro princip pobídky k dekarbonizaci.

Snižující se množství povolenek a jejich narůstající cena postupně motivují firmy v daných odvětvích investovat do čistších technologií a šetrnějších procesů, což nejen sníží emise, ale také podpoří jejich konkurenceschopnost a míru inovací.

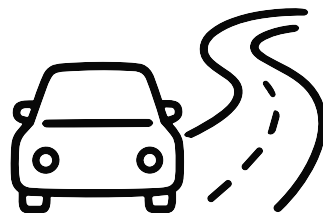

2

Proč je potřeba rozšířit obchodování na ETS2?

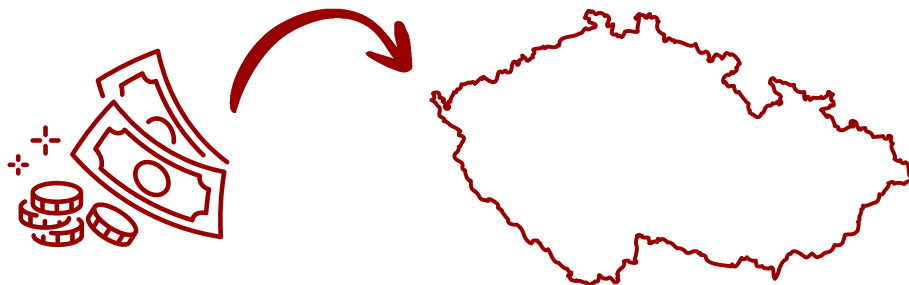
ETS1 ukazuje, že systém funguje a umožňuje snižovat emise i při ekonomickém růstu. Od roku 2005 v sektorech zahrnutých v ETS1 emise klesly o 50 %, zatímco evropská ekonomika narostla o 27 %. Konkrétně mezi roky 2015-2023 se v sektorech ETS1 podařilo snížit emise o 32,7 %, zatímco v sektorech zahrnutých do ETS2 emise klesly o pouhých 6,7 %.[7]

ETS2 sektory (zemní plyn a uhlí pro lokální vytápění, benzín a nafta) představují dvě pětiny celkových emisí EU (2024), ve kterých je cíl snížit emise o 42 % v roce 2030 oproti roku 2005.[8] **Pro dosažení dílčích cílů i klimatické neutrality do roku 2050 je proto potřeba rozšířit systém obchodování s emisními povolenkami o dva sektory, ve kterých emise klesají velmi pomalu:** emise z dopravy představují 20 % a emise z vytápění budov představují 12 % z celkových emisí v EU.[9]

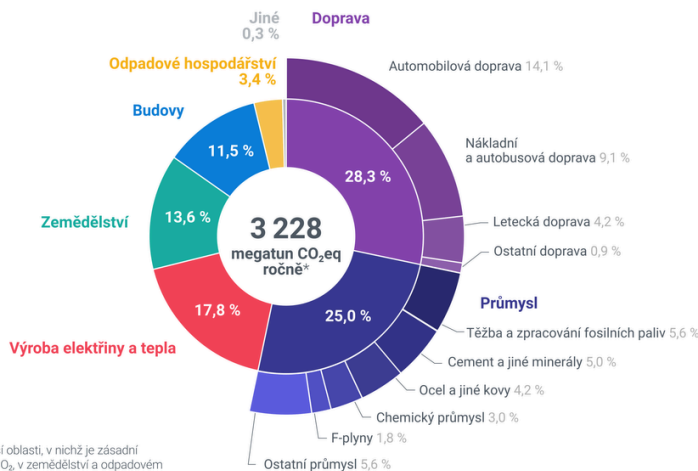
Konkrétně silniční doprava pak patří mezi nejnáročnější odvětví v kontextu emisí skleníkových plynů. 72 % dopravních emisí pochází z pozemní dopravy, od roku 2013 stále stoupají a pokles na hodnoty z roku 1990 se za aktuálních politik předpokládá až v roce 2032.[10] Dopravní emise EU odpovídají více než 1000 MtCO₂, což je ekvivalent celkových emisí Německa a Nizozemí dohromady.[11] Předpokládané výnosy ze systému ETS2 představují značnou příležitost pro investice do sociální politiky a do modernizace ekonomiky.[12] **Peníze za dovoz fosilních paliv odtékají z EU, kdežto emisní povolenky vrací peníze do místní ekonomiky a výnosy financují přechod na nízkoemisní a obnovitelné zdroje energie, např. skrze Modernizační fond či Sociální klimatický fond.[13]**

Česko je navíc čistým příjemcem – po zaplacení za emisní povolenky stále přebývají finance z výnosů a Sociálního klimatického fondu.[14] **Mezi lety 2028–2032 může získat přibližně 130–170 miliard Kč z aukcí emisních povolenek [15] a dalších 52 miliard Kč z fondu SKF.[16]**

Emise skleníkových plynů v EU dle sektorů ekonomiky

Celkové emise Evropské unie za rok 2023

Co znamená CO₂eq?

Zatímco energetika, doprava a další oblasti, v nichž je zásadní spalování, produkují přímo emise CO₂, v zemědělství a odpadovém hospodářství jde především o emise metanu (CH₄) a oxidu dusného (N₂O). Ty se přepočítávají na množství oxidu uhličitého, které by mělo stejný oteplicí efekt (ekvivalent CO₂).

VERZE 2025-09-17 LICENCE CC BY 4.0
více info na faktaoklimatu.cz/emise-eu-detail

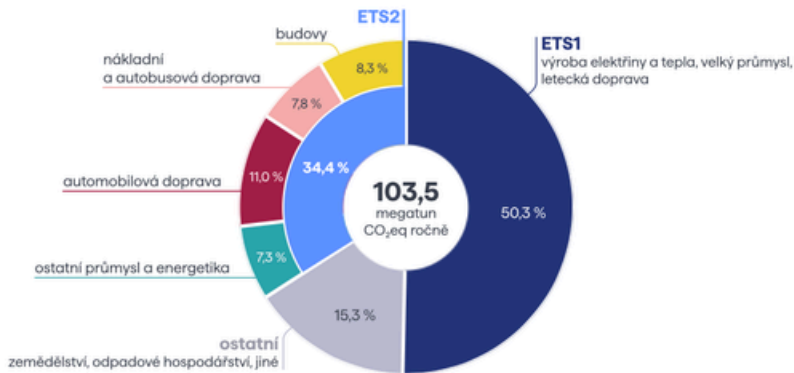
* Sektor **lesnictví a využití půdy** (tzv. LULUCF) nezobrazujeme, tento sektor by snížil celkové emise o **198 Mt CO₂eq** (6 % ze zobrazených 3 228 Mt)
zdroj dat: Evropská agentura pro životní prostředí

Emise skleníkových plynů v EU podle sektorů, Fakta o klimatu, 2023,
<https://faktaoklimatu.cz/infografiky/emise-eu-detail>.

Podíl ekonomických sektorů na emisích skleníkových plynů v Česku

Graf 1.1 Sektory pod ETS2 tvoří třetinu emisí Česka

Podíl na emisích skleníkových plynů v Česku za rok 2023
podle sektorů zahrnutých v ETS1 a ETS2

Poznámka ETS1: výroba elektřiny tepla, velký průmysl, letecká doprava; ETS2: automobilová doprava, budovy a ostatní průmysl. Letecká doprava zde zahrnuje i mezinárodní lety mimo unijní prostor, které do ETS1 nejsou zahrnuty.

Zdroj Fakta o klimatu

paq
research

PAQ Research, "ETS2 by dopadlo na domácnosti různě", 2026,
graf str. 6, <https://www.paqresearch.cz/post/ets2/>.

ETS2: Emisní povolenky pro domácnosti srozumitelně a v souvislostech

3

Jaké jsou mechanismy, které mají hlídat cenu povolenek, a mohou opravdu fungovat?

Součástí systému ETS2 je několik mechanismů, které kontrolují cenu povolenky. V zájmu EU je realistická cena za povolenku, která zajistí dostatečně rychlé snížení emisí na straně jedné a socioekonomicky přijatelnou cenu na straně druhé.

Dlouhodobě nejefektivnějším nástrojem, jak zajistit přiměřenost růstu cen obchodovaných povolenek (a tudíž cen jimi ovlivněných komodit), jsou dekarbonizační politiky. Vedou k potřebě nižšího množství povolenek (jejichž dostupnost na trhu se navíc bude v čase snižovat), k menší emisní zátěži, a tedy k ochraně životního prostředí.

Existují dva hlavní mechanismy regulující cenu: měkký strop ceny a množství povolenek v oběhu. **Oba mechanismy fungují na principu navýšení množství povolenek na trhu při moc vysoké ceně na jednotku.** Za předpokladu tržní poptávky a nabídky počítají se snížením ceny při vyšším množství dostupných povolenek.

1

Měkký strop 45 eur v cenách roku 2020 za jednu povolenku neboli tunu CO2 ekvivalentu:

- V případě, že cena povolenky překročí hranici 45 eur (2020) a drží se nad ní po určitou dobu, do systému je maximálně dvakrát ročně vypuštěno další množství povolenek.

2

Rezerva tržní stability:

- Systém ETS2 pracuje s určitým množstvím povolenek, které pokrývá aktuální množství tun emisí vypouštěných v zahrnutých odvětvích a s dodatečným množstvím, které slouží pro obchodování. Z takzvané rezervy tržní stability se v momentě nízkého celkového počtu povolenek uvolní další, díky kterým pak klesne cena na jednotku. Stejně tak je možné určité množství z trhu stáhnout v případě, že je cena povolenky moc nízká a nefunguje tak cenový signál pro snižování emisí.

Detailní informace o všech kontrolních mechanismech, jejich výhodách i úskalích, a plánovaných variantách rezervy tržní stability, najdete v tomto odborném textu.[17]

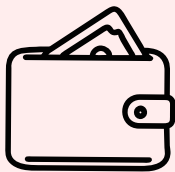

4

Jaké lze očekávat dopady na ceny komodit?

Je mnoho možných scénářů dopadů ETS2 na ceny, jelikož cena povolenky není – a ani nemá být – pevně stanovená. Dle kontrolních mechanismů a prognóz rychlosti dekarbonizace lze určit odhad, který pracuje např. s měkkým stropem 45€ za povolenku.

Mezinárodní studie mapující nárůst spotřebních cen očekávají ekonomické dopady na domácnosti v řádu procent, v konkrétních hodnotách se ale liší – růst cen se pohybuje od 0,06 % při ceně 50€ za tunu CO₂ [18] po 1,6 % při ceně 55€.[19]

Navýšení ceny fosilních paliv, konkrétně pohonných hmot a lokálních otopných paliv, je v Česku intenzivně diskutováno:

- U benzínu lze při ceně povolenky 45 € očekávat nárůst ceny o 2,7 Kč/litr.**[20]**
- To by mohlo ohrozit až 5 % populace, která by tento cenový nárůst nevstřebala.**[21]**

Vyšší ceny pohonných hmot a otopných paliv se mohou propst i do dalších komodit producentů, kteří navýšené výdaje promítnout do koncových cen pro zákazníky. Zejména lze očekávat navýšení u dodavatelských a logistických firem.

Za předpokladu plné transpozice ETS2 do české legislativy a představení národního plánu pro využití výnosů z obchodování povolenek **pak mohou české firmy pracovat s předvídatelným vývojem cen povolenek a za podpory státu mohou investovat do čistších a šetrnějších technologií.** ETS2 by zároveň mělo samotné firmy motivovat k přechodu na emisně šetrnější procesy, které sníží potřebu množství povolenek a náklady na jejich nákup.

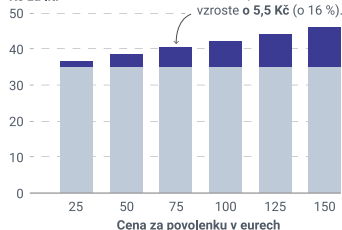
Náklady za znečištění závisí na obsahu uhlíku v palivu a na ceně povolenky

■ Současná cena paliva v Kč

■ Nárůst ceny paliva o emisní povolenku (včetně DPH ve výši 21 %)

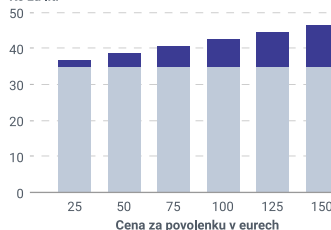
Benzín

Kč za litr

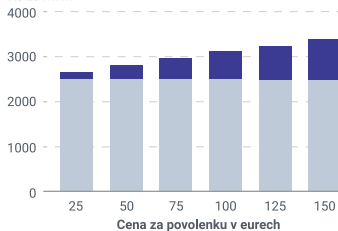
Nafta

Kč za litr

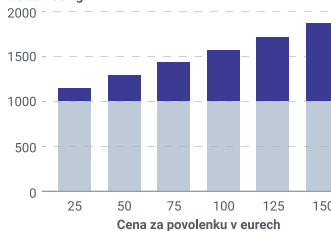
Zemní plyn

Kč za MWh

Uhlí

Kč za 100 kg

Fakta o klimatu, "Jak bude fungovat zpoplatnění emisí skleníkových plynů z dopravy a budov (tzv. ETS 2)?", Kateřina Kolouch Grabovská, 2024 (aktualizováno 2026), <https://faktaoklimatu.cz/explainery/emisni-povolenky-ets-2>.

ETS2: Emisní povolenky pro domácnosti srozumitelně a v souvislostech

5

Vliv povolenek na rozpočty českých domácností

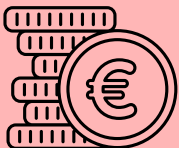
Obdobně jako u studií mapujících nárůst cen komodit jsou následující studie scénáři, jak se může ETS2 propsat do rozpočtů domácností. Dvě studie sledují nárůst výdajů průměrných českých domácností:

- **CERGE-EI:** Studie očekává mírné navýšení ceny pohonných hmot i zemního plynu (cca 10-15 % při ceně povolenky 55 EUR) a vyšší zdražení uhlí (cca 30 % při ceně povolenky 55 EUR).[22]
- **PWC pro Ministerstvo životního prostředí:** U průměrných domácností je očekáváno zvýšení výdajů za plyn, uhlí a pohonné hmoty cca o 300 Kč měsíčně při ceně povolenky 45 EUR (35 EUR v cenách roku 2020) a cca 460 Kč měsíčně při ceně povolenky 70 EUR (55 EUR v cenách roku 2020).[23]

Třetí a nejnovější studie analyzuje dopad ETS2 na domácnosti z různých příjmových skupin a předkládá tak zatím nejdetailnější odhad pro konkrétní socioekonomické skupiny.

- **PAQ Research & Centrum veřejných financí:** Při ceně povolenky v ceně 55 € očekávají průměrný nárůst nákladů domácnosti o 477 Kč měsíčně – z toho 181 Kč na dopravu a 296 Kč na vytápění. **[24]**
- Dodatečné náklady spojené s ETS2 jsou ale **nerovnoměrně rozdělené neboli na každou příjmovou skupinu dopadají rozdílně:**
 - Nárůst cen pohonných hmot či lokálního vytápění je totiž stejný na celém trhu, ale pro rozdílné rozpočty má průměrných 477 Kč různý dopad:
 - U domácností s nejnižšími příjmy tak představují dodatečné náklady přibližně 1,6 % jejich čistých příjmů
 - U domácností s nejvyššími příjmy pouze kolem 0,5 %
- Kdo téměř nezaznamená zavedení ETS2:
 - Téměř 47 % českých domácností již platí ETS1 v rámci dálkového vytápění nebo využívá nízkoemisní zdroje tepla, tudíž dopady by pro ně byly relativně nízké (méně než 250 Kč měsíčně navíc), stejně tak řádně zateplené domy nezaznamenají takový nárůst nákladů.
 - Naopak největší dopad vznikne pro domácnosti topící uhlím (+ 998 Kč měsíčně) nebo zemním plynem (+ 569 Kč měsíčně), žijící v energeticky náročných domech, a nebo dojíždějícím jednotlivcům.

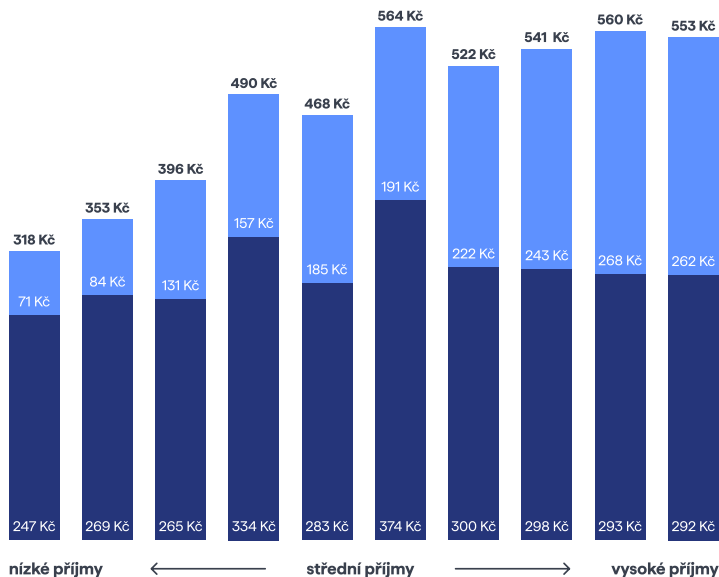

Graf 2.1 Průměrný dopad ETS2 na domácnost by byl 477 Kč měsíčně (z toho 181 Kč za dopravu a 296 Kč za vytápění)

Absolutní dopady ETS2 podle výše příjmu domácnosti (decily)

průměrná měsíční částka v Kč

● vytápění ● doprava

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Domácnosti jsou rozděleny podle decilu příjmu. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

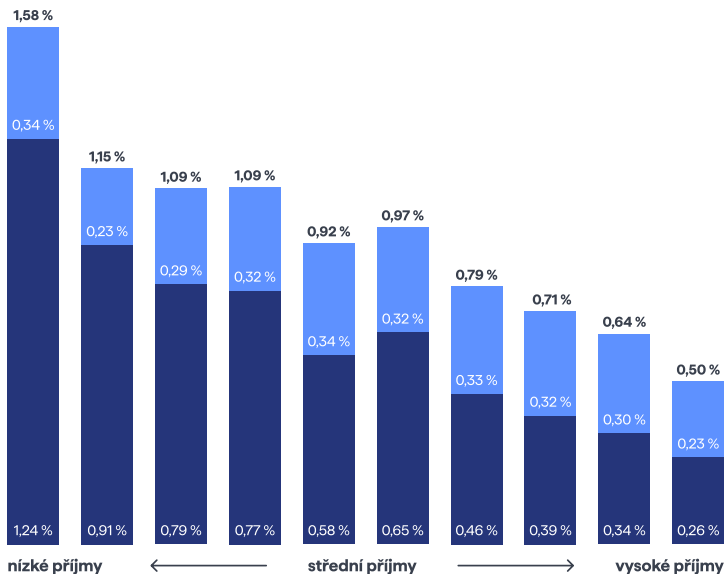
PAQ Research, "ETS2 by dopadlo na domácnosti různě", 2026, graf str. 13.

<https://www.paqresearch.cz/post/ets2/>

Graf 2.2 Dopady ETS2 by byly regresivní – chudší domácnosti by nesly relativně větší zátěž

Relativní dopady ETS2 podle výše příjmu domácnosti (decily)
průměrné zvýšení výdajů

● vytápění ● doprava

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Domácnosti jsou rozděleny podle decilu příjmu. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

PAQ Research, "ETS2 by dopadlo na domácnosti různě", 2026, graf str. 14,
<https://www.paqresearch.cz/post/ets2/>.

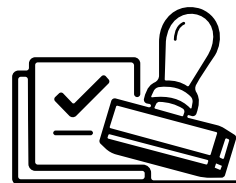
6

Co může stát dělat pro ochranu rozpočtů domácností?

- ▶ Plně transponovat ETS2 do národní legislativy, aby měl přístup k výnosům z obchodování povolenek. Česko takto může získat cca 100 miliard Kč.
- ▶ Vytvořit plán využití výnosů, které musí být investovány do klimaticky šetrných oblastí a projektů, jako například rozšíření elektrifikované hromadné dopravy, instalace solárních panelů na veřejné budovy, sdílení energie v komunitách, výstavba dobíjecích stanic a tzv. sociální leasing elektroaut (státem vlastněná elektroauta k pronájmu pro dané skupiny), podpora energeticky úsporných renovací residenčních budov a nájemníků žijících v energetické chudobě. Tyto plány mohou být financovány také z výnosů z ETS1, které už Česko pobírá.
- ▶ Připravit a implementovat Sociální klimatický fond, který podporuje právě nízkopříjmové a zranitelné skupiny obyvatel – viz kapitola níže.
- ▶ Cíleně a strategicky nastavovat scénáře dekarbonizace a podporovat rozšíření šetrných a méně emisně zatěžujících procesů a výrobků. Inovace a nové přístupy ve všech odvětvích ekonomiky pomohou popularizovat a rozšířit nízkoemisní zdroje, snížit závislost na fosilních palivech a jejich cenu, a pomoci vybudovat nová odvětví a pracovní místa.

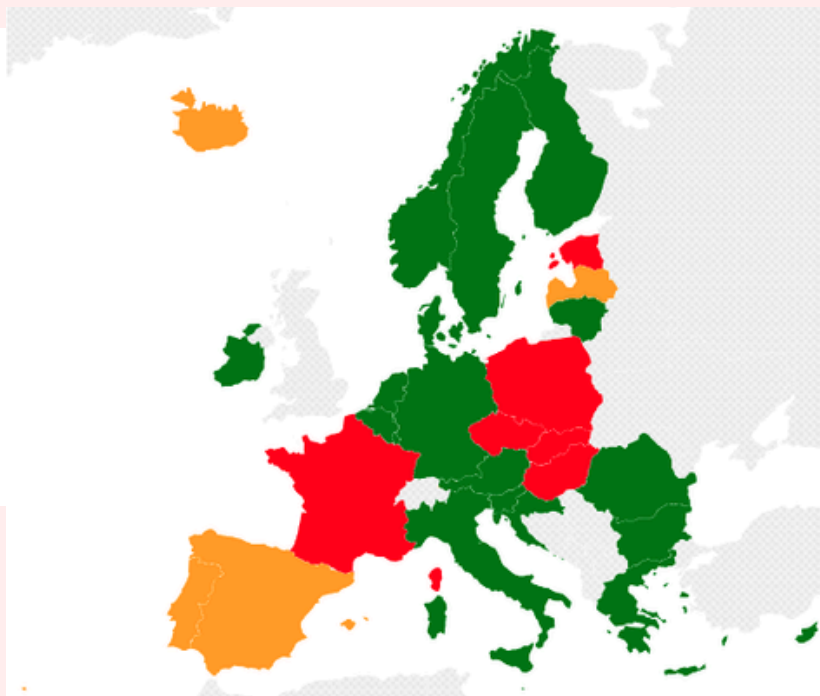
Jaké legislativní povinnosti vyplývají z rozšíření systému ETS2?

- Rozšíření systému ETS bylo na evropské úrovni schváleno začátkem roku 2023 s předpokládaným datem začátku obchodování od roku 2028. Již v roce 2025 začalo monitorování emisí, regulované subjekty musí mít již schválené povolení k vypouštění emisí a monitorovací plán.[25] **Dalším krokem bylo schválení novely zákona ETS včetně části ETS2, které by umožnilo obchodování s povolenkami a využití výnosů. Česko doposud ETS2 plně netransponovalo.**
- Do června 2025 měly státy předložit Evropské komisi národní Sociálně klimatické plány (SKP).[26] Doposud je představilo 17 členských států a pouze 2 plány byly schváleny Evropskou komisí.[27]
- **ETS2 již plně transponovalo 20 členských států:** Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Dánsko, Finsko, Německo, Řecko, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Norsko, Rumunsko, Slovinsko, Švédsko.[28]

ETS2 v jednotlivých zemích EU

Obrázek ukazuje státy, které již ETS2 plně transponovaly (zelená barva), státy, u kterých proces probíhá (oranžová barva) a státy, u nichž postup probíhá pomalu (červená barva), mezi které patří i Česká republika.

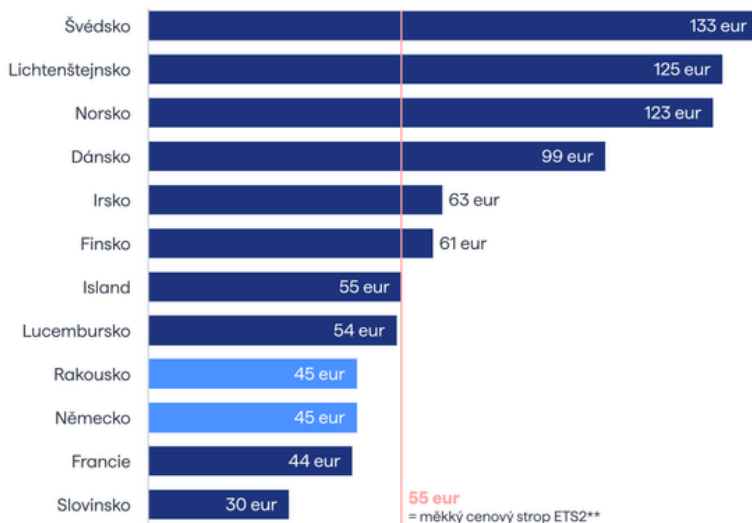

IETA (International Emissions Trading Association), "ETS2 tracker", 2025,
<https://www.ieta.org/ets2-tracker>

Graf 1.3 Některé evropské země již emise v sektorech budov a silniční dopravy zpoplatňují

Zpoplatnění emisí v sektorech budov a silniční dopravy mimo ETS2 v Evropě*
eur na tunu CO₂

● uhlíková daň ● obchodování s emisemi

Poznámka Cena k 1. dubnu 2025. Do EU ETS jsou zapojené i Norsko, Island a Lichtenštejnsko, ačkoli nejsou v EU.
*vybrané evropské země, ** 55 € je hranice měkkého cenového stropu emisních povolenek ETS 2 v cenách 2025 (původně 45 € v cenách 2020)

Zdroj Bloomberg NEF, EU ETS II Pricing Scenarios

paq
research

PAQ Research, "ETS2 by dopadlo na domácnosti různě", 2026, graf str. 9,
<https://www.paqresearch.cz/post/ets2/>.

8

Další kroky na půdě EU: revize cenotvorby povolenek neboli MSR2

V první polovině roku 2026 hlasovala Evropská komise o revizi Rozhodnutí o rezervě tržní stability (Market Stability Reserve, MSR2), které reguluje cenotvorbu povolenek v ETS2. MSR2 je nyní předběžně přijato, čeká se ještě na formální přijetí Evropským parlamentem a Evropskou radou.

Hlavní změny se týkají množství povolenek, které mohou být vypuštěny v případě příliš vysoké či příliš nízké ceny na jednotku. Nově může MSR2 reagovat rychleji a častěji v průběhu roku, dodatečné povolenky jsou nově k dispozici i po roce 2030.

Zároveň ale hrozí, že takto flexibilní nastavení kontroly cenotvorby může znatelně zpomalit dekarbonizaci sektorů v ETS2, jelikož díky velkému množství dostupných povolenek nebudou producenti motivováni dostatečně rychle snižovat emise.[29]

V létě 2026 probíhá také revize legislativy ETS1. Dle nejnovějších návrhů má i původní ETS projít značným zpomalením tempa dekarbonizace, v systému má být k dispozici více volných povolenek po delší dobu. Členské státy mají nově minimálně 50 % aukčních výnosů investovat zpět do dekarbonizačních opatření, v čemž má pomoci i nová Banka pro dekarbonizaci průmyslu.[30]

Co když Česko povolenky nezavede?

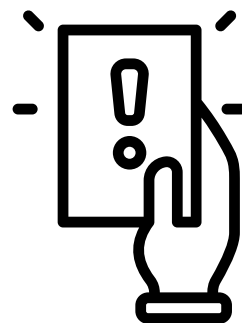
I přes rétoriku současné vlády je v dlouhodobém horizontu vysoce nepravděpodobné, že se Česko systému ETS2 zcela vyhne. Jedná se o platnou evropskou legislativu a její neplnění s sebou nese předvídatelné postihy, očekávat se dají další kroky (nejen) evropských institucí.

V červnu 2024 započala Evropská komise tzv. Infringement procedure, tj. žalobu o porušení nařízení či řízení o nesplnění povinnosti, se všemi státy, které systém ETS2 ještě transponovaly.[31] V tomto procesu EK žádá o nápravu situace a kompletní transpozici směrnice do české legislativy – v opačném případě hrozí Česku vysoké pokuty.

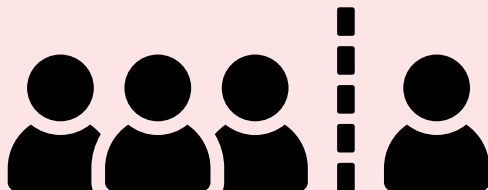
Česko by navíc přišlo o přístup k výnosům z obchodování emisních povolenek v systému ETS2. Veškeré výnosy totiž zůstávají k dispozici členským státům, které z nich mohou a mají financovat modernizační a energeticky efektivní investice. **Česko tak přijde o další miliardy korun. Jen v poslední alokaci Modernizačního fondu obdrželo za obchodování emisních povolenek v ETS1 12,5 miliardy korun.**[32]

Ještě pravděpodobnější je pak, že Evropská komise by zamítla Česku přístup k Sociálnímu klimatickému fondu. Z něj má ČR čerpat minimálně 50 miliard Kč, určených na řešení dopravní a energetické chudoby pro zranitelné domácnosti. **Existence Fondu je propojená se systémem ETS2, jedno bez druhého nemůže fungovat.** Proto lze očekávat, že v procesu vyjednávání, aby všechny členské státy směrnici o ETS2 přijaly v plném znění, bude Fond využíván jako argument pro přijetí ETS2. Členské státy mohou z Fondu čerpat již od ledna 2026. Pokud tedy současná vláda nepodnikne rychlé kroky, ČR přijde o část tohoto Fondu alokovanou pro rok 2026 (a další roky dle vývoje).

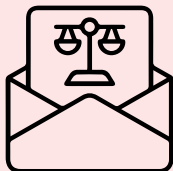
Pokud by ČR opravdu odmítala obchodovat povolenky, stejně je pravděpodobné, že dojde ke zdražení daných komodit na domácím trhu. Jelikož se cena povolenek promítne např. v cenách PHM v okolních státech, jejich cena naroste i u nás z důvodu lokální vyšší poptávky (sousedské země k nám přijedou natankovat), případně v důsledku navýšení sousedních cen, které budou chtít i místní obchodníci.

V neposlední řadě poruší Česko závazky, které vyplývají z přijetí klimatického zákona a zavázání se ke klimatické neutralitě do roku 2050. **Odmítáním systému ETS2 tak ČR ohrožuje svou pozici spolehlivého partnera pro ostatní členské státy.**

Posledním rizikem mohou být pro Česko žaloby soukromých firem v důsledku porušování pravidel jednotného trhu. Například německé firmě může vadit konkurenční výhoda české firmy, která by nemusela platit povolenky. Jiné státy by také mohly českým firmám ze stejných důvodů neumožnit účast na veřejných zakázkách. Právě pro české firmy je tak zásadní konverzaci o povolenkách změnit z narativu „nikdy je nezavedeme“ do debaty o podobě přijetí. **Jen tak se mohou realisticky a efektivně připravit na budoucí fungování na evropském trhu.**

Sociální klimatický fond (SKF): podpora chudobou ohrožených domácností

Náklady zavedení systému ETS2 zvyšují riziko neúměrného dopadu na ohrožené domácnosti a malé a střední podniky, s čímž se má vypořádat právě Sociálně klimatický fond. Fond je většinou financován z ETS2 výnosů, malou částí přispívají i členské státy. Zejména se ale jedná o finance vybrané z povolenek, které zůstávají v místní ekonomice a mohou cíleně podpořit zranitelné domácnosti.

SKF je členským státům rozdělován podle řady ukazatelů, např. procent obyvatel ohrožených chudobou, počtu obyvatel, hrubého národního produktu, či podílu emisí vypuštěných při spalování paliv domácnostmi. [33] Peníze z tohoto fondu budou v jednotlivých členských státech EU přerozdělovány v souladu s jejich Sociálně klimatickými plány (SKP). **Český SKP má formu velmi pokročilého návrhu, který byl odeslán EK pro konzultaci a schválení.** [34] **Ta ale plán nebude formálně kontrolovat, dokud nebude v ČR plně transponované ETS2.** ČR by měla v rámci SKF obdržet zhruba 50 mld Kč na období 2026-2032, ale zřejmě bude mít přístup k Fondu nejdříve od roku 2027 kvůli dosavadnímu nepřijetí.

Obsah českého Sociálního klimatického fondu dle dosavadního návrhu:

Prezentace Stav přípravy Sociálního klimatického fondu, Poslanecká sněmovna Parlamentu, Karel Voldřich, Ministerstvo životního prostředí, 23.6.2026

Seznam zdrojů

- [1] European Commission, Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council Amending Decision (EU) 2015/1814 as Regards the Market Stability Reserve for the Buildings, Road Transport and Additional Sectors, COM(2025) 738 final (Brussels, 27. listopadu 2025), [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2025\)738&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2025)738&lang=en).
- [2] Elisabeth Jüngling, Giovanni Sgaravatti, Simone Tagliapietra a Georg Zachmann, „Making the Best of the New EU Social Climate Fund,“ Policy Brief 14/2025 (Bruegel, 2025), <https://www.bruegel.org/sites/default/files/2025-04/PB%2014%202025.pdf>.
- [3] Jan Svoboda a Wijnand Stoefs, „EU ETS 101: Začátečníkův průvodce systémem EU pro obchodování s emisemi,“ accessed 16. července, 2026, <https://amo.cz/publikace/eu-ets-101-zacatecnikuv-pruvodce-systemem-eu-pro-obchodovani-s-emisemi>.
- [4] Jiří Hlavenka, „Všechno, co jste chtěli vědět o emisních povolenkách, ale styděli jste se zeptat,“ Ekoweb.cz, 26. října 2025, <https://www.ekoweb.cz/co-jste-chteli-vedet-o-emisnich-povolenkach-ale-stydeli-jste-se-zeptat/>.
- [5] Anita Baudyšová, Kristina Zindulková, Dominik Tělupil a Petr Vilím, „ETS2 by dopadlo na domácnosti různě: Většina by pocítila jen malé zdražení, silně zasaženým lze cíleně pomoci,“ PAQ Research, April 1, 2026, <https://www.paqresearch.cz/post/ets2/>.
- [6] Tomáš Protivínský, Silvester Van Koten, „Emisní povolenky: návrh mechanismu bránícímu neúnosnému nárůstu cen, IDEA při CERGE-EI, září 2025, [https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA Studie 07 2025 Emisní povolenky 0919.pdf](https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA%20Studie%2007%202025%20Emisni%20povolenky%200919.pdf)
- [7] Christian Nissen, Johanna Cludius, Sabine Gores, Reena Skribbe a Nora Wissner, „Trends and Projections in the EU-ETS in 2025, the EU Emissions Trading System in Numbers“ (Zenodo, 2025), [https://www.eionet.europa.eu/etcs/etc-cm/products/etc-cm-report-2025-06/@download/file/ETS-Report 2025 final.pdf](https://www.eionet.europa.eu/etcs/etc-cm/products/etc-cm-report-2025-06/@download/file/ETS-Report%202025%20final.pdf).
- [8] European Commission, „ETS2: Buildings, Road Transport and Additional Sectors,“ Climate Action, 18. červen, 2026, https://climate.ec.europa.eu/eu-action/carbon-markets/ets2-buildings-road-transport-and-additional-sectors_en.
- [9] Alexander Eden, Iryna Holovko, Johanna Cludius, Nelly Unger, Andreea Vornicu-Chira, Piotr Gutowski et al., „Putting the ETS 2 and Social Climate Fund to Work: Impacts, Considerations, and Opportunities for European Member States“ (Evropská iniciativa pro ochranu klimatu, 2023), <https://www.euki.de/wp-content/uploads/2023/10/Policy-Report-Putting-the-ETS-2-and-Social-Climate-Fund-to-Work.pdf>.

Seznam zdrojů

- [10] Jüngling et al., „Making the Best of the New EU Social Climate Fund.“
- [11] Transport & Environment, „Europe’s Transport Sector Set to Make Up Almost Half of the Continent’s Emissions in 2030,“ 16. července, 2026, <https://www.transportenvironment.org/articles/europes-transport-sector-set-to-make-up-almost-half-of-the-continents-emissions-in-2030>.
- [12] Jüngling et al., „Making the Best of the New EU Social Climate Fund.“
- [13] EUROPEUM, „Factsheet: Emisní povolenky,“ staženo 16. července, 2026, <https://www.europeum.org/wp-content/uploads/factsheet-emisni-povolenky.pdf>.
- [14] Eden et al., Putting the ETS 2 and Social Climate Fund to Work.
- [15] Baudyšová et al., „ETS2 by dopadlo na domácnosti různě.“
- [16] Ministerstvo životního prostředí ČR, Sociální klimatický plán (2025), staženo 16. července, 2026, https://mzp.gov.cz/system/files/2025-12/OFDE-Socialni_klimaticky_plan_20251202.pdf.
- [17] Rebeka Hengalová, Kateřina Kolouch Grabovská a Tomáš Protivínský, „Revize Cenových Pojistek Systému ETS2,“ 6. února 2026, <https://www.europeum.org/clanky-a-publikace/podkladovy-dokument-ke-kulatemu-stolu-o-cenovych-pojistkach-v-systemu-ets/>.
- [18] Sibylle Braungardt, Katja Schumacher, David Ritter, Katja Hünecke, Zoé Philipps, *The Social Climate Fund* (Öko-Institut, červen 2022), https://www.oeko.de/fileadmin/oekodoc/ECF_Social_Climate_Fund.pdf.
- [19] Benjamin Held, Christopher Leisinger, Matthias Runkel, „Criteria for an Effective and Socially Just EU ETS 2“, staženo 16. července, 2026, https://www.germanwatch.org/sites/default/files/criteria_for_an_effective_and_socially_just_eu_ets_2.pdf.
- [20] Kateřina Kolouch Grabovská, „Jak bude fungovat zpoplatnění emisí skleníkových plynů z dopravy a budov (tzv. ETS 2)?“ Fakta o klimatu, 30. ledna 2026, <https://faktaoklimatu.cz/explainery/emisni-povolenky-ets-2>.
- [21] Jan Krajhanzl, Tomáš Chabada, Zdeňka Lechnerová, Tomáš Protivínský, Renata Svobodová, Marcel Otruba et al., *České klima 2024* (Institut 2050, 2024), <https://institut2050.cz/wp-content/uploads/2024/10/ceskeklima2024.pdf>.
- [22] Protivínský, Van Koten, „Emisní povolenky“.
- [23] „Analýza dopadů EU ČR“, PwC pro Ministerstvo životního prostředí, říjen 2025, <https://mzp.gov.cz/system/files/2025-10/Kulaty%CC%81%20stu%CC%8A%20dopady%20ETS2%20PWC-2.pdf>

Seznam zdrojů

[24] Baudyšová et al., „ETS2 by dopadlo na domácnosti různě.“

[25] Zuzana Vrbová, „Evropská komise stanovila strop emisí pro rok 2027: Nová pravidla pro silniční dopravu a budovy,“ *oEnergetice*, staženo 16. července 2026, <https://oenergetice.cz/emise-co2/evropska-komise-stanovila-strop-emisi-pro-rok-2027-nova-pravidla-pro-silnicni-dopravu-a-budovy>.

[26] Susanne Reiff, „Social Climate Plans to Cushion Social Impacts of Climate Action - EUKI,“ EUKI, 13. března 2025, <https://www.euki.de/en/news/social-climate-plans-to-cushion-social-impacts-of-climate-action/>.

[27] REScoop, „Policy Tracker: Social Climate Fund,“ staženo 16. července 2026, <https://www.rescoop.eu/policy/policy-tracker/finance/social-climate-fund>.

[28] IETA, „ETS2 Tracker,“ 10. července 2026, <https://www.ieta.org/ets2-tracker>.

[29] Emma Wikström, „Dilution Doesn't Fix Pollution: ETS2 Must Work for People and Climate,“ Carbon Market Watch, 4. června 2026, <https://carbonmarketwatch.org/2026/06/04/dilution-doesnt-fix-pollution-ets2-must-work-for-people-and-climate/>.

[30] European Commission, „EU ETS: EU Commission Notifies 26 Member States to Transpose Agreed Rules,“ tisková zpráva, 16. července 2026, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_1596.

[31] IEU Monitoring, „EU ETS: EU Commission Notifies 26 Member States to Transpose Agreed Rules,“ staženo 16. července 2026, https://ieu-monitoring.com/editorial/eu-ets-eu-commission-notifies-26-member-states-to-transpose-agreed-rules/439751?utm_source=ieu-portal.

[32] Evropská Komise, „Příjmy ze systému EU ETS ve výši 2,5 miliardy eur investované do čistších energetických systémů v 11 zemích EU,“ tisková zpráva, 2. července 2026, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_26_1501

[33] European Union, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální fond pro klimatická opatření (2023), staženo 16. července 2026, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0955>.

[34] Ministerstvo životního prostředí ČR, Sociální klimatický plán (2025), staženo 16. července, 2026, https://mzp.gov.cz/system/files/2025-12/OFDE-Socialni_klimaticky_plan_20251202.pdf.

HEINRICH BÖLL STIFTUNG

Staroměstské náměstí 4/1, Praha
www.europeum.org

@EUROPEUMPrague

Institut pro evropskou
politiku EUROPEUM

@europeumprague

EUROPEUM Institute
for European Policy

